



Budujeme region se společnou budoucností



Společník

tentokrát na téma:
Vzdělávání



Spolufinancováno
Evropskou unií



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

SLOVO K TÉMATU

V rukou třímáte Společník zaměřený tentokrát na fenomén, jež zve se vzdělávání. Fenomén, který každého provází po celý život. Získáváme vzorce chování, ideje a soustavy hodnot, které se nám dostávají pod kůži absolvováním formálního vzdělávání na školách, ale i neformálně, jen tak jako mimochodem, při aktivitách k tomu vedoucích. Vědomě i nevědomě. Cíleně i podprahově. Ať je nám pět nebo devadesát pět.

Jaká jeho forma funguje nejlépe? Neefektivněji? Těžko říct. Vlastně nevím. Na každého asi různá a různě. Co však vím určitě, a v čem mě utvrdila bezmála čtyřicetiletá pedagogická praxe, je skutečnost, že klíčovou roli při vzdělávání hraje motivace. Každého z nás. Ale také, a možná především, vzdělavatelova schopnost motivovat druhé.

Důležité je, aby vzdělávaný nebyl znechucen. Aby ho učení se něčemu novému bavilo. Aby přijímal. Nemohu si pomoci, ale jak hrnec na zadnici tu sedí to pověstné moudro z pravěkého televizního seriálu *My všichni školou povinní*, v kterém pan učitel Lamač (Jiří Sovák) trefně parafrázoval staročeské přísloví: „Žák není nádoba, která se má naplnit, ale pochodeň, která se má zapálit.“ Jak nadčasové.

A tak to má i Místní akční skupina Království – Jestřebí hory (MAS KJH), která se hned od svého založení na vzdělávání zaměřila. Uvědomuje si totiž, že chce-li náš region rozvíjet, jak uvádí ve svém záhlaví, pak se jí to bez podpory všeho, co právě se vzděláváním souvisí, nemůže povést.

Vzala si na svá bedra úkol nelehký. Ale v duchu slov pana učitele Lamače se jí to daří. Umění motivovat zvládá na jedničku. Pomáhá školám, pomáhá všem institucím, které se vzděláváním zabývají, pomáhá jejím zaměstnancům a nositelům tohoto vzácného poslání. A tím pádem i příjemcům. Nám všem.

Dokáže totiž najít cesty, jak dopravit do škol osvědčené mentory, inspirativní osobnosti, šířitele osvědčené praxe. Umí je spojit. Zná jejich potřeby. Učí je plánovat. Rozumí tomu, co je potřeba změnit, na co se musí reagovat, kde je nutné uvažovat v souvislostech, myslet kriticky. Ve všech vzdělávacích oblastech. A nejvíce v těch, které zaznamenávají prudký vzestup. Které se s rychlým rozvojem informačních technologií vyvíjejí a mění skoro až překotně. Kde nestačí využívat znalosti a dovednosti nabyté někde na přelomu tisíciletí. O tom jsme se přesvědčili zejména v nelehké době celosvětové pandemie, kdy naše místní akční skupina brýskně reagovala na vzniklou situaci, když si školy nevěděly rady, jak vzdělávat v online prostředí.

V neposlední řadě MAS KJH zvládá vytvářet neskutečně komfortní podmínky. Ví totiž, kde sehnat finanční podporu pro unikátní modernizaci všech vzdělávacích organizací. Podívejte se do jejich útrob i na jejich nejbližší zázemí, jak jsou dnes vybaveny. Nesrovnatelně se stavem před nějakými patnácti lety.

Šíře záběru Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory v oblasti vzdělávání je bezmezná. A přitom obecně nadmíru prospěšná.

Koneckonců na dalších stránkách letošního Společníku se o tom můžeme přesvědčit sami.

Přeji vám všem inspirativní čtení.

Petr Kalousek

VŠICHNI DO JEDNOHO

Nenajdeme ani jednoho zaměstnance MAS KJH, který by ve své gesci neměl úkol spojený se vzděláváním. Někteří se zaměřují na rozvoj škol a školek v podobě plánování, naplňování jejich potřeb a zprostředkování sdílení praxe. Jiní vydatně napomáhají při modernizaci škol a jejich kvalitnímu zázemí. Další cílí na neziskové organizace, ochranu lidských práv nebo třeba na seniory, aby se dokázali ubránit před „šmejdou“. Nezapomínají ani na vzdělávání v oblasti energetiky, GDPR, prevenci před kyberšikanou, ochranu zvířat, pomoc slabším atd. atd.



Všichni do jednoho jsou do procesu, který podporuje a napomáhá učení nás všech, zapojeni. I proto jsme si postupně dovolili každému z nich položit jednu otázku, která se samozřejmě vzdělávání nějakým způsobem dotýká. Jejich odpovědi najdete níže. A hned vedle nich i jejich fotku, abyste si respondenta mohli spojit s tvářičkami...

A začněme hned šéfem.

Ředitelem obecně prospěšné společnosti MAS KJH je **Mgr. Jan Balcar, Ph.D.** Bývalý pedagog, učitel Základní školy Úpice-Lány, koordinátor environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Propagátor ochrany životního prostředí a využívání alternativních zdrojů energie, ochránce lidských práv i basketbalový trenér.



Společník: „Pane řediteli, existuje podle Vás něco, co by naplnilo potřeby škol, a MASKa se v tom ještě neangažovala?“

JB: „Rád používám heslo: Kdo chce jinému svítit, musí sám zářit. A my potřebujeme, aby i učitelé zářili. Proto bychom se chtěli do budoucna věnovat i tématům, jako například práce učitelů ve stresovém prostředí, péče o vlastní duševní zdraví, prevence a předcházení syndromu vyhoření.“

MVP

Státní úroveň v systému kurikulárních dokumentů představují rámcové vzdělávací programy = **RVP**. Takové dřívější osnovy. Ty vymezují závazné rámce vzdělávání pro jeho jednotlivé etapy – předškolní, základní a střední vzdělávání.

Školní úroveň představují školní vzdělávací programy = **ŠVP**. Školy se sice musí pohybovat v mantinelech RVP, ale tak říkajíc na tělo si vytváří svůj dokument. Vychází při tom ze svých konkrétních vzdělávacích záměrů. ŠVP zohledňuje potřeby a možnosti žáků, reálné podmínky i sociální prostředí.

Proč by tedy na úrovni MAS KJH nemohl být masový vzdělávací program = **MVP**? Nechtějí má na zřeteli potřeby našeho regionu. Pojďme se pokusit – tedy s trochou nadsázky – nějaký takový soupis výstupů, které by měl každý obyvatel území MAS KJH zvládnout, sestavit.

Kdosi kdysi vymyslel, že nejlepší je formulovat očekávané výstupy ve 3. osobě jednotného čísla. Například: „žák neskáče do řeči“ nebo „rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku“. Podobně concipujeme i náš MVP. Jen místo slova „žák“ či „student“ si dosadíme „obyvatel území, které zastřešuje MAS KJH“.

Že už jste se se zkratkou MVP někde setkali? Ano, používá se ve sportu. Když skončí sezona, turnaj, šampionát, vyhlašuje se MVP (Most Valuable Player). To znamená nejužitečnější hráč, který podával stabilně

pokračování na straně 5

MODERNIZACE ŠKOL

MAS KJH sehrává nedocenitelnou roli v postupné modernizaci škol našeho regionu. Dokáže totiž z nejruznějších dotačních titulů adresovat na naše území vyšší desítky milionů korun, které jsou určeny na modernizaci škol. Na vybavení i vznik nových odborných učeben. Na přístroje, které korespondují s nárůstem digitalizace. Na dílny, relaxační areály, sportoviště nebo třeba na vybavení školních družin či kuchyní. Prostě na co si vzpomenete. Jen v posledních několika letech MASka zprostředkovala a s Evropskou unií vykomunikovala podporu následujících investic.

Program pro rozvoj venkova (PRV)

Z tohoto operačního programu čerpala například Mateřská škola Pilníkov. Ta si ze získané dotace (483.903 Kč) obnovila herní prvky, doplnila venkovní mobiliář a zabezpečila svou zahradu. Mateřská škola Úpice revitalizovala zahradu u MŠ Jaromír za 2.136.484 Kč. Mateřská škola Vlčice z PRV investovala (484.000 Kč) do únikového schodiště. Na modernizaci vybavení základní školy a dovybavení školní družiny vysoutěžila ZŠ Pilníkov 483.903 Kč. Obec Batňovice zažádala o modernizaci vybavení kuchyně a výměnu svítidel ve své příspěvkové organizaci ZŠ a MŠ Batňovice. Projekt byl podpořen částkou 676.000 Kč.



Integrovaný regionální operační program (IROP)

Také IROP poskytuje dotace na zlepšení kvality života v regionech. A nezapomíná přitom na vzdělávání. Rovněž z tohoto programu dokáže MAS KJH do našeho území získat a přerozdělit obrovské prostředky. I proto se mohli radovat z nové přírodovědné a výtvarné učebny v Základní škole Malé Svatoňovice, když byl jejich nápad podpořen nemalou sumou 1.745.282,71 Kč. U sousedů na ZŠ a MŠ ve Velkých Svatoňovicích vznikla tvořivá dílna v hodnotě 2.974.645,23 Kč. Modernizace multimediální učebny na ZŠ a MŠ v Radvanicích stála 759.477,50 Kč. Na digitalizaci jazykové učebny na ZŠ Bratří Čapků bylo potřeba vynaložit 782.590,04 Kč. Školní dílna Základní školy Úpice-Lány byla vybudována za



1.300.997,92 Kč. A ještě jednou ZŠ Malé Svatoňovice: jejich učebny informatiky, cizích jazyků a přírodovědná byly pořízeny za 2.695.918,55 Kč.

Operační program Zaměstnanost (OPZ)

Nemusí jít jenom o investice, aby se mohly naplnit potřeby školy. Svě o tom ví zapsaný spolek Mraveniště, který hledal řešení, jak svázat děti z různých koutů regionu. Jejich projekt byl úspěšný, když právě z OPZ obdržel dotaci na tři roky trvající společnou dopravu dětské skupiny „Mravenčí školka“ a žáků prvního stupně do své školy v Markoušovicích. A zprostředkovatelem této podpory byla opět Místní akční skupina Království – Jestřebí hory, o. p. s.

Chcete vědět víc? Tak si odpočiňte od čtení a těch ohromujících čísel, a pusťte si na YouTube reportáže, z kterých získáte o významném podílu MAS KJH na poli zkvalitňování a modernizace našich škol mnohem lepší představu. Příslušné červenobílé logo kanálu YouTube najdete hned na titulní straně webových stránek MAsky. Stačí kliknout a už jste na její domovské stránce.

Administraci výše uvedených (ale i desítek dalších) projektů mají na starost dvě dámy. **Daniela Müllerová** a **Hana Bryknarová**. A vedou si výtečně. Jejich profesionální přístup, zapálení a snaha veškeré problémy okamžitě eliminovat (a s ministerskými úředníky včas vše nejasné vykomunikovat) mají lví podíl na faktu, že naše školy s moderními a prestižními školami velkých měst drží krok. Také ony nám na naše „školní“ otázky odpověděly.

Společník: „Který vyučovací předmět Vás ve škole nejvíce bavil? A proč?“

DM: „Na základní i střední škole mě nejvíce bavil zeměpis. Od malička jsem s rodiči i s prarodiči hodně cestovala po naší zemi i do zahraničí. Jednou jsem k Vánocům dostala globus, a to byl pro mě nejlepší dárek.“



Společník: „Která pedagožka/který pedagog Vás v době školních let nejvíce ovlivnil(a)? A čím?“

HB: „Za svá školní a studijní léta jsem měla tu čest poznat spoustu inspirativních lidí, a to nejen z řad pedagogů, proto je těžké vyzdvihnout pouze jednoho. Ale pokud se hlouběji zamyslím, kdo mi nejvíce zůstal v povědomí, tak



bych volila paní učitelku Marii Nyklíčkovou, kterou dodnes potkávám a vždy se na sebe nezapomeneme usmát, pozdravit se a prohodit pár slov. Její vitalita a houževnatost byla a je pro mě velice inspirativní.“

nejlepší výkony. Takže se ten dvojsmysl v našem případě vlastně nevyklučuje...

Stejně jako RVP a ŠVP i MVP rozdělíme do devíti vzdělávacích oblastí. Pojďme si je tedy představit.

1. Jazyk a jazyková komunikace

- = užívá „ta“ Hajnice a „ty“ Kocbeře;
- = rozpoznává manipulativní komunikaci a dezinformace v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj;
- = zachovává krajové zvyky v mluvené řeči „děláme to pro občani“, „hrál jsem si s klucima“ apod.;
- = ví, že se Karel Čapek narodil v Malých Svatoňovicích a mládí prožil v Úpici;
- = rozumí jednoduchým pokynům ředitele MAS KJH, o. p. s.;
- = dokáže z angličtiny přeložit „Kingdom – Hawk Mountains“.

2. Matematika a její aplikace

- = umí si spočítat, kdy půjde do důchodu;
- = zaokrouhluje přirozená čísla podle toho, jak se mu to hodí;
- = přemýšlí, zda výsledek slovní úlohy odpovídá realitě;
- = dokáže si spočítat, že ušetřené peníze nákupem levnějšího zboží v Polsku pokryjí alespoň náklady na benzín;
- = vypočítá, kolik je třeba dát másla na pečení borůvkového koláče pro všechny členy spolku, když má kilo mouky a v receptu je napsáno, že na 100 g mouky máme použít másla 80 g;

pokračování na straně 7

SDÍLENÍ PRAXE

Nikoho a nic neposune dál než vzájemná výměna zkušeností. Rozmnožit to, co se jiným povedlo, co funguje, co zkvalitňuje. A naopak se vyvarovat toho, na čem se druzí spálili. Je fajn, když zprostředkování téhle příležitosti má kdo zastřešit. Ve sdílení praxe jednotlivých vzdělávacích subjektů našeho regionu opět sehrává nenahraditelnou roli Místní akční skupina Království – Jestřebí hory. Ta je totiž garantem klíčového projektu v této oblasti, jež většina zná pod zkratkou MAP. Neznalým rozklíčujme: Místní akční plán. Tedy MAP Trutnovsko, abychom byli územně konkrétnější. Momentálně probíhá už jeho čtvrtá řada. Úkol zněl jasně: vytvořit fungující systém spolupráce a „naučit“ školy plánovat (aby se výstupem každé z nich stal cenný dokument s názvem „Popis potřeb školy“, jehož tvorbu profesionálně koordinoval MASKový externista Karel Turek). Úspěšně „rozjetou“ spolupráci pak bylo třeba rozvíjet i nadále. Stejně jako servis aktivit, které pomohou pedagogickým pracovníkům držet krok s dobou. Školy také mohou s členem realizačního týmu MAP a expertem v jedné osobě, Michalem Hátlem, konzultovat své investiční záměry. Výčet aktivit spojených s plněním výše uvedených cílů je nekonečný. Připomeňme si ty pilířové, cyklické a nejžádanější.

Výjezdní zasedání ředitelů a ředitelů škol

(třídenní setkání vedoucích pracovníků MŠ, ZŠ a ZUŠ)

Jedná se o inspirativní výjezdy do různých koutů Česka nabitě návštěvami školek a škol včetně waldorfských či Montessori, ale i kulturních institucí, sportovních zařízení, zoologických zahrad, správy národního parku či Baťova kanálu. Velký přínos těchto setkání přináší samotná skutečnost, že se sejdou managementy z různých škol našeho regionu na jednom místě. Je to nezastupitelná příležitost vyměňovat si zkušenosti s řešením podobných problémů, které přináší vzdělávání dětí ve stejné oblasti. A mají si mnohdy co sdělovat a vzájemně se podněcovat až do časných ranních hodin.



Pracovní skupiny

V každé etapě realizace MAPu iniciuje MAS KJH vytvoření pracovních skupin. Jejimi členy jsou ochotní odborníci, učitelé-praktici, znalci problému, skvělí motivátoři..., kteří přicházejí s nápady a nástroji, jak danou oblast rozvíjet. Proto už se v regionu ví, jak posílit naši čtenářskou, matematickou, finanční či digitální gramotnost. Svou pracovní skupinu mají ředitelé škol (viz výše). Nezapomíná se ani na neformální a zájmové vzdělávání. V právě probíhajícím MAP Trutnovsko IV se scházejí pracovní skupiny zaměřené na financování, rovné příležitosti a pro podporu moderních didaktických forem k rozvoji klíčových kompetencí. Cílem výměny zkušeností a odborných znalostí o metodách, pomůckách a fungujících postupech je bez výjimky rozvoj potenciálu každého žáka.

Setká(vá)ní v Radvanicích

Oblíbené podjestřebohorské letovisko, kterým Radvanice nepochybně jsou, je opakovaně místem, kde se vyměňují zkušenosti i bilancuje. Konference „Vzdělávání na Trutnovsku“ se koná v útulném kongresovém prostoru Penzionu Radvanice. Zúčastňují se jí ředitelé škol, učitelé, zřizovatelé i řada hostů. Pestrý program bývá rozdělen do několika bloků. Hodnotí se právě proběhlá etapa MAP, přiblíží se, jaké konkrétní aktivity se pro školky a školy chysta-



ji. Nezapomíná se ani na přínosy a úskalí umělé inteligence. Tradiční účastnice setkání Svatava Odlová, vedoucí oddělení primárního a zájmového vzdělávání Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, pravidelně upozorňuje na změny v legislativě, ale i na chystané smysluplné projekty (Kouči do škol). Nikdy nechybí originální interaktivní a kulturní program, který připravuje usměvavý tým pedagogů pod vedením ředitele školy Roberta Hagera a jeho zástupkyně Iljany Jirmanové. Mnoho podnětů zúčastněným přináší i prohlídka moderně vybavené školy. Pověstnou třešničkou na dortu toho zatím posledního setkání byla ukázka využití dronu ve výuce.

Pořád se něco děje

V rámci projektu MAP Trutnovsko IV se pořád něco děje. Na jaře se s velkým nadšením setkaly mítinky Školky sobě. Společně se například řeší citlivost přechodu dětí z mateřských škol na základní. Na základních školách momentálně děti baví vytvářet regionální komiksy. MAS KJH také zprostředkovává zábavné semináře o umělé inteligenci, které dokazují, že i roboti mají smysl pro humor. Očividný přínos mělo setkání pracovní skupiny pro rovné příležitosti s výchovnými poradci a metodiky prevence. Permanentní zájem ze strany škol je o pomoc ve strategickém plánování. I v tomto ohledu jim jde MAS naproti a nabídne renomované duo Hátle-Turek, které spolehlivě ví, jak na to. A ještě pomůže s konkrétními výstupy.

Jedním z těch, na kterých „stojí“ projekt MAP Trutnovsko IV nejvíce, je **Mgr. Petr Zális**.

Společník: „Myslíte, že umělá inteligence pomůže zvýšit kvalitu vzdělávání?“

PZ: „Ano, pokud bude používána správným způsobem a v rozumné míře. Umělá inteligence může pomoci například s individuálním zaměřením výuky. Každý žák má odlišné potřeby a vlastní tempo učení. UI to dokáže reflektovat a může nabídnout vhodný obsah nebo individuálně laděná cvičení s okamžitým vyhodnocením.“



- = uvede příklady rizika půjčování peněz;
- = udělá čelem vzad, když vidí „výherní“ automat.

3. Informatika

- = najde na klávesnici tlačítko „delete“;
- = zálohuje si pravidelně počítačová data;
- = rozeznává inteligenci přirozenou od umělé;
- = odlišuje restart a reset;
- = dokáže si do mobilu stáhnout aplikaci na rozpoznávání ptáků podle zvuků a má radost, když je v prostředí, kde ji může použít.

4. Člověk a jeho svět

- = ví, na které řece byla vybudována v roce 1920 údolní vodní nádrž Les Království;
- = treťí do Jestřebích hor;
- = pozoruje Slunce pod odborným dohledem pracovníků úpické hvězdárny;
- = nachází místa v okruhu deseti kilometrů od svého bydliště, odkud je vidět nejvyšší tuzemská hora;
- = pouští si dokumentární filmy, které se promítají na festivalu Jeden svět, a chápe, proč byly natočeny;
- = uvědomuje si, že když projíždí Bukovinou, Hájemstvím, Huntířovem, Kocléřovem, Komárovem, Novým Zábořím a Zábořím, pořád je ve Vítězné.

5. Člověk a společnost

- = vyvrátí mýtus, že život na hradě Vízmburk ustal krátce po husitských válkách, když tam každoročně probíhají řemesl-

pokračování na straně 9

VZDĚLÁVÁNÍ PRO TRUTNOVSKO

To je sympatický projekt na podporu kulturně vzdělávacích aktivit určený žákům základních škol. Jde o to, že Královéhradecký kraj poskytne finanční částku, kterou žáci při svých exkurzích do jedné ze čtrnácti vybraných institucí, které náš kraj zřizuje, pokryjí náklady na dopravu.

Nositelem a administrátorem tohoto projektu na Trutnovsku je MAS KJH. V loňském roce se do něj zapojilo 11 škol, které zorganizovaly 21 exkurzí. Výjezdů za poznáním se zúčastnilo bezmála 600 žáků. Ještě donedávna si děti ze sociálně slabších rodin tuto aktivitu musely odříct. Díky projektu „Za kulturou v Královéhradeckém kraji“ jim už žádný poznávací zájezd neunikne.

Možná se ptáte, která z institucí byla navštívena nejvíce.

Tuto pomyslnou soutěž vyhrála Hvězdárna a planetárium Hradec Králové. O stříbro se podělily Archeopark Všeštery a Hvězdárna v Úpici.

Ve stejném duchu aktuálně běží projekt „Poznáváme kraj II“. V našem regionu se do něj zapojilo 14 škol. A je to moc dobře, vždyť výuka v podobě exkurze, tedy konaná v mimoškolním prostředí a mající přímý vztah k obsahu vyučování, je forma osvědčená, účinná a nenahraditelná.



Právě tento projekt má (krom jiných) na starost **Barbora Procházková**.

Společník: „Často se setkáváte s lidmi z oblasti vzdělávání, které svými aktivitami podporujete, ovlivňujete. Ovlivnil při tomto setkávání naopak někdo z nich Vás?“

BP: „V minulosti jsem na učitele, ředitele pohlížela a mohla je jen hodnotit z pozice žáka, studenta, rodiče. Doba se změnila. Nyní, když se stali kolegy, poznávám jejich vstřícnost, obětavost, zapálenost pro dobrou věc, spolehlivost, kreativitu, ale hlavně lidský přístup k dětem, kolegům, rodičům, lidem. ‚Parta‘ těchto ‚spolubojovníků‘ zapojená

v projektu MAP Trutnovsko IV, mě jako člena projektu, ale i člověka, ovlivňuje a překvapuje neustále. Jsem moc ráda, že jsme si je našli a oni našli nás.“

Vlajka pro Tibet

Kampaň Vlajka pro Tibet je mezinárodní. Už od svého vzniku se k ní MAS KJH každoročně připojuje. Má totiž za to, že je nutné neúnavně připomínat příkoří, které se událo zejména 10. března 1959. Tibeťané se nechtěli smířit s již devět let trvající okupací svého území, a tak povstali. Čínská agrese však neznala mezí. Při povstání zemřelo více než 80 000 Tibeťanů a další statisíce se následně staly oběťmi v důsledku nelidského zacházení ve vězeních, pracovních táborech či hladomoru.

Dlouhodobé porušování lidských práv v Tibetu trvá. To MAS KJH nenechává klidnou, a proto se do kampaně aktivně připojuje. Kromě vyvěšení tibetské vlajky, kterým vyjadřuje solidaritu s okupovaným národem, pořádá nejrůznější tematické akce: besedy se znalci poměrů tohoto himálajského skvostu (Oldou Šlegrem, Martinem Bursíkem, Kateřinou Jacques

nebo Janem Klímou), hudebně-meditační večery včetně hry na tibetské mísy (Walter Erber, Jiří Peterka), popíjení tibetského čaje, který postupně vařili Oldřich Šlegr, Matěj Šlegr a Petra Nývltová, cestopisná promítání, originální prezentace a interaktivní soutěže typu Riskuj, které zajišťuje Studentský parlament při Městském gymnáziu a SOŠ v Úpici, tibetská lukostřelba názorně předvedená Patrikem Králem a Janem Barešem z lukostřeleckého oddílu spolku Větve severu z Hajnice, výroba tibetských modlitebních praporků, ochutnávka tibetských pokrmů z tsampy, ale třeba i venkovní výstava, když to v době covidu jinak nešlo.



Vše s jediným cílem: **poukázat na dlouhodobé porušování lidských práv. A to nejen v Tibetu.**

GDPR

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (anglicky General Data Protection Regulation neboli GDPR) MAS KJH poskytuje služby pověřence GDPR pro 19 obcí a 33 mateřských a základních škol. Dohlíží na jejich systém ochrany osobních údajů. Vytváří jim servis, aby s příslušnou legislativou byly v souladu. Prací pověřence je také informační a poradenská činnost. Pomáhá vyřídit dotazy a žádosti, kdy si občané, rodiče žáků, zaměstnanci, ..., na zpracování osobních údajů stěžují. Podle zadání šéfů obcí a škol též vytváří potřebné dokumenty. A zároveň je v problematice GDPR také přijatelnými formami **vzdělává**.

Vlajku pro Tibet a GDPR (mimo jiné) má v MAS KJH na starost **Ing. Kateřina Matesová Valdová**.

Společník: „Připravuje MAska nějaké další projekty poukazující na porušování lidských práv?“

KMV: „Přímo projekt nebo akce aktuálně ne. Snažíme se ale na porušování lidských práv nahlížet komplexně, nejen jako na to, co si hned při spojení ‚porušování lidských práv‘ představíme. Příležitost určitě přijde, přinejmenším jsme stále v kontaktu s ukrajinskými partnery – pokud se zadaří, rádi bychom pak opět pomohli s cílenou obnovou tak, aby bylo jasné, kde a s čím prostředky a pomoc z území MAS přímo pomohly, stejně jako jsme to dělali hned po vypuknutí války s transparentním účtem a humanitární pomocí, která se předávala takřka ‚z ruky do ruky‘ na slovensko-ukrajinských hranicích.“



né trhy, hradní slavnosti a jiné ‚kulišárny‘;

- = lokalizuje Hrádeček a ví, kdo byl jeho nejproslulejším obyvatelem;
- = zdůvodní, proč vždy v únoru pokládáme květiny u hromadných hrobů 145 obětí pochodu smrti v Choustníkově Hradišti;
- = respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory souosedů;
- = chápe smysl voleb do obecních zastupitelstev a vliv jejich výsledku na každodenní život obce;
- = rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy.

6. Člověk a příroda

- = rozlišuje z. s. Mraveniště v Markoušovicích a Mravenčí domky v Hajnici;
- = uvědomuje si, že nejvíce kohoutů je logicky v Kóhoutově;
- = nečeká výbuch při rekultivaci dvouhektarového ložiska po těžbě českých granátů v Dolní Olešnici;
- = napouští vanu s vědomím, že když do ní vleze, hladina vody stoupne;
- = dá přednost obnovitelným zdrojům energie před neobnovitelnými;
- = nebrzdí, vyšlápne spojku a vyrovnává jízdu volantem, když se na zledovatělé vozovce dostane do smyku.

7. Umění a kultura

- = navštěvuje Koletovu Rtyň, i když prší;
- = vyhledává na YouTube nebo Spotify písně, které mu dělají radost, povznáší ho;
- = rozlišuje barvy a bere v potaz, že Červený není jenom Pepa;

pokračování na straně 11

PODPORA NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

V letech 2020 až 2023 se MAS KJH aktivně podílela na zkvalitnění **neformálního vzdělávání**. Byla totiž součástí projektu „Podpora neziskových organizací v Královéhradeckém kraji“ coby partner zastřešující Místní akční skupiny NAD ORLÍCÍ, o.p.s.

Zásluhou Studentského parlamentu MAS KJH, o. p. s., se povedlo uskutečnit a podpořit celkem 42 aktivit tandemového neformálního vzdělávání a 66 projektových dnů. Do „Šablon pro neziskovky“ se zapojila více než stovka lektorů a tisícovka dětí z celého území MAS.

Studentský parlament

Parlamenty, ať dětské, žákovské či studentské, působí na školách v našem teritoriu už dvě dekády. V únoru 2013 je zastřešila MAS. Do spolupráce se nejdříve zapojily všechny druhostupňové. V roce 2020 se přidaly i MŠ, první stupně ZŠ, nestátní neziskové organizace a příspěvkové organizace, které v našem regionu pracují s mládeží.

Středověká řemesla v praxi, Boj o přežití, Robotika ve Vlčicích. ...

... a tak bychom mohli pokračovat. Jen za poslední tři roky jsme napočítali takových nenucených vzdělávacích „parlamentních“ počínů 73. Ostatně mrkněte na stránky MAS KJH a nechte se inspirovat.

Dokonalou souhru všech zapojených parlamentů aktuálně opečovává PhDr. Petra Nývltová z úpického gymnázia, která úzce spolupracuje s Mgr. Ivetou Jiříčkovou ze ZŠ Úpice-Lány.



Polici koordinátorky projektu „Podpora neziskových organizací“ zastávala a Studentský parlament metodicky podporuje **Iva Vašatová**. Ta se aktuálně zabývá také energetickým poradenstvím.



Na ni jsme se obrátili s dotazem:

Společník: „Která z šablon určených neziskovým organizacím se Vám jevila jako nejpřírodnější? A proč právě ta?“

IV: „Ze 42 tandemových výuk mi přirostla k srdci starost o nalezeného ježka v badatelském kroužku ve Velkých Svatoňovicích. Děti společně s odborníky z KRNAPu pečovaly přes zimu o ježka. Do ‚Deníku Bodlinky‘ zapisovaly důležité údaje o poskytnuté péči, o jeho zdravotním stavu a o tom, co dělá. Vypouštění ježka do volné přírody proběhlo 22. 4. 2022.“

Vzdělávání v oblasti energetiky

Víc, než kdy dříve nastal čas, aby energie byla vyráběna z obnovitelných zdrojů. Nakonec k tomu směřuje evropská legislativa. I proto je osvěta v oblasti energetiky tolik aktuální a závažná.

Rozšířit povědomí o důležitosti tohoto sektoru zařadila MAS KJH mezi své nejvýznamnější cíle. Jednoduše cítí, že je neustále potřebné a smysluplné propagovat a vystupňovat energetickou gramotnost mezi širokou veřejností.

MAS KJH se v tomto oboru angažovala hned od svého vzniku. Její zapálený ředitel navázal na své pedagogické úspěchy v energetickém vzdělávání ještě při činné službě na lánské škole. On stojí za projekty typu Putování za sluníčkem apod. Svůj entuziasmus přenesl do MASky a začal vzdělávat celý náš region v oblasti obnovitelných zdrojů, ekologie, udržitelného rozvoje i staveb pasivních domů.

V současné době se MAS KJH orientuje zejména na dva programy: 1) Nová zelená úsporám Light a 2) EnKo MAS.

Nová zelená úsporám Light (NZÚL)

Cílem je poskytnout finanční prostředky domácnostem s nižšími příjmy. Podporovaná jsou snadno a rychle uskutečnitelná opatření, která vedou k okamžitým úsporám výdajů na energie. Zaměstnankyně MAS KJH jsou připraveny bezplatně pomoci vyřídit dotaci od podání žádosti až po doložení realizace. Neúnavně a ochotně zodpovídají žadatelům veškeré jejich dotazy. Dotace míří zejména na zateplení, solární ohřev vody a v dohledné době také na výměnu kotlů.

EnKo MAS

To jsou „Energetičtí koordinátoři Místních akčních skupin“. A ti jsou v MAS KJH také k dispozici. Jejich úkolem je a bude informovat veřejnost o dotacích na energeticky úsporné projekty. Ale též zvyšovat povědomí o šetrném zacházení se zdroji energie či informovat o inovativních technologiích a postupech. Zájemce dokáží nasměrovat k ostatním dotacím z Nové zelené úsporám.

Jednou ze zaměstnankyň MAS KJH, která má energetické vzdělávání na starost, je **Bc. Pavla Kalousková**. Té jsme se zeptali.

Společník: „Jakým způsobem klienty, kteří přijdou požádat o dotaci NZÚL, vzděláváte?“

PK: „Především je zorientujeme v nabídkách firem. Otevřeně hovoříme o ‚šmejděch‘, kteří nám tu stále škodí. Leckdy dojde i na jiná témata jako jsou další úsporná opatření v domácnostech, ekologické aktuality a někdy se inspirováme a vzděláváme vzájemně.“



Finanční gramotnost

MAS KJH sice dokáže přimět ostřílené matematiky a další pedagogy své zkušenosti a osvědčenou praxi sdílet. Ale potenciál ke zlepšení naší finanční gramotnosti tu zůstává.

Hospodaření MAS KJH sleduje takřka od jejího vzniku renomovaná účetní **Ludmila Bártová**. A tak jsme se jí zeptali, jaký má návod, abychom se v této problematice orientovali poněkud odpovědněji.

Společník: „Máte jako zkušená účetní nějaký recept na to, abychom se stali finančně gramotnějšími?“

LB: „Mladí lidé by se měli naučit vyplňovat formuláře. Pravidelně se setkávám s tím, že neumí vyplnit jednoduché údaje – jméno, příjmení, rodné číslo, adresu, číslo účtu. Pokud tohle neumí vyplnit, což je podklad pro jakýkoliv zaměstnanecký vztah, tak budou asi bez výplaty? Jednoduché a praktické.“

- = uplatňuje svůj potenciál a základní dovednosti v tvorbě regionálních komiksů;
- = navštěvuje Kostel sv. Petra a Pavla v Chotěvicích, kde obrazy nepláčou;
- = zhlédne alespoň jeden film, který každoročně nabízí Putující biograf v Jestřebích horách.

8. Člověk a zdraví

- = pohybuje se: tělovýchovných a tělocvičných jednot je k dispozici habaděj;
- = upřednostňuje Fitness Food Menu před zázračnými polotovary;
- = má povědomí o neuvěřitelném faktu, že jeden ze starostů z území MAS KJH je zároveň trojnásobným mistrem světa v benchpressu;
- = předchází stresu ignorováním televizních politických debat;
- = napodobuje umění legendárních mažoretek z Choustníkova Hradiště;
- = rozumí ofsajdu.

9. Člověk a svět práce

- = nezapomíná zalévat květiny;
- = orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů;
- = stojí při sekání dřeva rovně a má rozkročené nohy, aby o ně nepřišel;
- = dokáže sehnat řemeslníka;
- = umí si vyrobit brnění;
- = nesouzní s prohlášením Lotranda: „Slíbil jsem svému otci, že se budu živit pouze loupežnictvím.“

Poznámka redakce: MVP je dokument otevřený.

NEVEŠLO SE...

A jsme na poslední stránce. Z kapacitních důvodů zdaleka ne všechno mohlo být na těch předcházejících uvedeno. Vzdělávací aktivity MAS KJH jsou samozřejmě daleko širší. Pojdme si telegraficky připomenout ještě alespoň některé z těch, které dosud zmíněny nebyly.

Oprašujeme pohádkovou klasiku aneb Děti čtou dětem (žáci ze základních škol namalovali a nahráli 42 pohádkových audioknih). **Covidu to osladíme** (děti ze školek vyráběly pro obětavé zdravotníky z trutnovské nemocnice obrázky a další drobné dárky). **Učitelé sobě** (série webinářů, v jejichž rámci si v době covidové vyměňovali zkušenosti učitelé základních i mateřských škol). **Senioři, nedejte se!** (působení na starší spoluobčany s preventistou Bc. Lukášem Vincencem; interaktivní divadlo na téma „Jak se bránit podvodníkům v online prostředí“). **Pomáháme Ukrajině** (materiální sbírka určená lidem z okupovaného území). **Školení pro účetní z území MAS** (pod vedením lektorky Bc. Jitky Pohnerové si 27 účetních z regionu osvojilo změny v účtování dotací, DPH i co se dohod o provedení práce týče).

Snídaně pro starosty (pravidelná setkání starostek a starostů, která slouží ke sdílení zkušeností s řešením aktuálních problémů – ta poslední zaměřená zejména na místní energetické koncepce). **Nikde nesmí být smutno** (pásmo vánočních písní, říkadel a tanečků pro potěchu a rozveselení starších spoluobčanů, které



vzniklo ve spolupráci se 17 mateřskými školami a Nadací Krása pomoci). **Naučná stezka Velbaba** (projekt realizovaný s podporou MAS KJH nabízí v lesoparku Velbaba v Úpici 24 naučných a herních prvků na 15 stanovištích). **Sportovní setkání ZŠ v Havlovicích** (už jedenáctkrát se sešli žáci základních škol v havlovickém areálu, aby si to rozdali ve fotbalu, streetballu, plážové přehazované a v minigolfu). **Vesnice v pohraničí** (třídenní exkurze zástupců radnic, svazků obcí, podnikatelských subjektů a neziskových organizací zaměřená na příklady dobré praxe v území MAS Český sever).

Spolupráce s Poláky (rýsuje se spolupráce škol z Trutnovska a polské Svídnice, koordinátorem z české strany by měla být MAS KJH). **Spolupráce ZŠ a SŠ** (zvažovanou aktivitou společné součinnosti je pomoc žákům ZŠ na Trutnovsku při rozhodování, kam se vydat po 9. třídě). A tak bychom mohli pokračovat dál a dál. Protože **vzdělávání nikdy nekončí**.

